

Səndən sonra...

Nailə Əskər

Mənim üçün nə qədər əziz və dəyərli olduğun haqqında, sənin itkinin necə dərinəndən yandırıb-yaxdığı haqqında uzun danışmaq istəmirəm. Sən böyük qardaşdan, ata əvəzindən başqa, həm də həmkarım və ustadım idin. Mən elə bilirəm ki, səndən öyrəndiklərimi bir güc mənim zəhmimdən və qəlbimdən çəkib alsam, məndən geriye yalnız boş bir vücut qalar. Ona görə qəlbimdən deyirəm, təkbüddən uzaq, sadə və duru olmağı mən səndən öyrəndim. Nəzakət qaydalarına bütün incəliyinə qədər əməl etməyi, insana dəyər verməyi, təmənnaş və iddiasız olmağı da hələ nələrlə...

Sən mənim dostum və sirdaşım idin. Ən çox da bunun yoxluğundan əziyyət çəkirəm. Şəxsi, ailəvi söhbətlərdən başqa, keçmiş və gələcək haqqında, elm və sənət haqqında, xüsusilə sənin yaradıcılıq planlarının haqqında elə dərin söhbətlər olmuş ki, bunlar mənim yaddaşımın

heç vaxt silinməz. Elə şirin təhkiyə var idi ki, uzun-uzun bu söhbətləri dinləmək mənim üçün bir həyat dərsi idi. Maraclıdır ki, o söhbətlər vaxtı da ürəyimdə elə hey, bu sözləri yaxşı dinlə, yadında yaxşı saxla, bunları dinləmək hər insana nəsihət olmaz, dəyə düşündürdüm, indi də eynisini düşünürəm. Sən çox müasir fikirlə və eyni zamanda mental dəyərlərə həddindən artıq sadıq biri idin. Sənə baxanda həm təcürbəsiz bir gənci, həm də müdrik bir ağsaqqalı bir yerdə görürdüm. Sən billur kimi saf idin. İnsanlar haqqında heç vaxt pis düşünməzdin, bunu faktlarla göstərəndə belə inanmaq istəməzdin. Sən tək evdən getmədin, həm də eldən getdin. Bu mənim üçün də belədir, həm bacı kimi, həm bir həmkar kimi gözələrim daim səni axtarı.

Bu gün övladlarınla birlikdə sənin ad gününə əliboş gəlmədik. Səndən sonra şəxsi arxivin, əlyazmaların, səndən qalan bütün yaradıcılıq nümunələrin saf-çürük edilir, çap olunmamış əsərlərin işıq üzünə görünür. Keçən il bu günə sənin əlyazmaların

dan hazırlanmış şeirlər kitabını çatdırıb bildik. Bu ad gününə isə sənin ən çox çap olunmasını istədiyini, illərin, gərgin əməyin və yuxusuz gecələrin sayəsində ərəşəyə gəlmiş fundamental bir əsəri hədiyyə edirik.

Yadımdadır, hələ 2000-ci illərdə Mahmud Kəşğarının "Divanü lüğat-it türk" əsərini Azərbaycan türkcəsinə uyğunlaşdırarkən müqayisə üçün rus nəşrinə də müraciət edirdin. Rusca mövcud nəşri heç bəyənmirdin və həddindən artıq səhv və qüsurlar olduğundan şikayət edirdin. O vaxt qərara almışdın, Azərbaycan türkcəsindən sonra, divanı rusçaya tərcümə edəcəkdin. Nəhayət, uzun zəhmətlərdən sonra divan 2006-cı ildə Azərbaycan türkcəsində dörd cild olaraq işıq üzünə çıxdı. Bu tək ölkə üçün deyil, eyni zamanda bütün Türk dünyası üçün möhtəşəm bir ədəbi hadisə idi. Sən heç dincəlmədən rusca tərcüməyə başladın və 2009-cu ildə işini yekunlaşdırdın, kitabı rus dili mütəxəssisləri oxudu və rəy verdi. Elmi redaktorları, məsləhətçiləri bu tərcüməni müsbət də-

yərləndirdilər və nəşr üçün uyğun gördülər. O vaxt kitabın üç cild olaraq sadəcə siqnal nəşri həyata keçdi. Dördüncü cildi indekslər üçün nəzərdə tutsan da, təəssüf ki, maddi çətinliklərə görə kitab kütləvi olaraq çap olunmadı və dördüncü cild, yəni indekslər hazırlanmadı.

İndi sənin ad gününə sənin bu əsərlərlə gəlmişik. Kitab üç cild hələ əslinə uyğun olaraq hazırlanıb. Mətn, annotasiya, sənin qeyd və izahların olduğu kimi saxlanılıb. Di-

vanın hər üç cildinin titullarında səhifəsində ilk nəşrin 2009-cu ildə olduğu, bu nəşrin kitabın ikinci nəşri olduğu göstərilib. Kitab az sayda nəşr olunub, satış üçün nəzərdə tutulmayıb. Kitabxanalara hədiyyə edilərək mü-təxəssis və tədqiqatçıların ixtiyarına veriləcəkdir.

Professor Ramiz Əskərin Tür-kologiya elminə, ümumilikdə Türk mədəni mühitinə xidmətləri bundan sonra da davam edəcək.
Ruhu şad olsun!